

II Spotkanie ZLW ds. tworzenia PZO dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Kunowskie PLH260039



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



Zweryfikowany system
zarządzania
środowiskowego
PL 2.30-002-00



Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko



GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Unia Europejska
Fundusz Spójności



Zagrożenia

- Zagrożenia to czynniki, które odpowiadają za oceny niezadowalającą „U1” lub złą „U2” dla poszczególnych parametrów i wskaźników stanu ochrony

Skala ocen stanu zachowania: FV (właściny), U1 (niezadowalający), U2 (zły)

- Zagrożenia rozpatrywane i opisywane są z pozycji przedmiotów ochrony
- Zagrożenia mogą być wykorzystane we wszystkich postępowaniach ocenowych dotyczących planów i przedsięwzięć w obszarze lub jego sąsiedztwie

Cele działań ochronnych

- Proste i zrozumiałe
- Mierzalne lub weryfikowalne
- Możliwe do osiągnięcia
- Osadzone w perspektywie 10 lat



Cele działań ochronnych zostaną uszczegółowione na etapie projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Kunowskie. Zapoznanie się z nimi będzie możliwe na etapie prowadzonych konsultacji społecznych do gotowego projektu planu zadań ochronnych.

Zagrożenia i cele działań ochronnych przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Wzgórza Kunowskie PLH260039 *- propozycje zapisów do PZO*



2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*)



2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*)

Siedlisko zidentyfikowano w obszarze objętym badaniami w obrębie ośmiu stanowisk, których łączna powierzchnia wynosi 2,53 ha. Wszystkie z nich zaliczają się do podtypu 2330-1 (wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi), jedyne wyróżnione w obrębie tego siedliska na terenie Polski. Wszystkie płaty siedliska 2330 usytuowane są w obrębie dna doliny Kamiennej.

Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)</p>	<p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>G01.03.02 Rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne</p> <p>E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów w rekreacyjnych.</p>	<p>I01 Obce gatunki inwazyjne</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p>	<p>K02.01 Z powodu braku użytkowania dochodzi do zmian składu gatunkowego (sukcesji). Wkroczyły gatunki drzew i krzewów (m.in. sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>, brzoza brodakowata <i>Betula pendula</i>).</p> <p>G01.03.02 Na terenie obszaru w obrębie wyznaczonego płatu wykazano tor motorcrossowy.</p> <p>I01 W obrębie stanowiska stwierdzono nieznaczną inwazję obcych gatunków: czeremcha amerykańska <i>Prunus serotina</i>, nawłóć kanadyjska <i>Solidago canadensis</i>.</p> <p>E03.01 W obrębie wyznaczonych płatów stwierdzono składowanie odpadów z gospodarstw domowych.</p>

Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	U1	Utrzymanie obecnego stanu ochrony (U1) oraz poprawa oceny wskaźników „ekspansja krzewów i podrostu drzew” na stanowiskach 2330-3, 2330-5 i 2330-6.	W okresie obowiązywania PZO



Działania ochronne

Usuwanie krzewów, drzew oraz ich odrostów

Zabieg usuwania krzewów, drzew, a przede wszystkim pojawiających się po ich usunięciu odrostów wykonywać co 5 lat (dwukrotnie w trakcie obowiązywania PZO), na całej powierzchni siedliska;

obligatoryjnym elementem prac musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy poza granice siedliska;

prace powinny być realizowane pomiędzy 15 lipca a 30 listopada;

termin realizacji: w okresie obowiązywania PZO.



6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*

Murawy kserotermiczne na badanym obszarze reprezentują podtyp 6210-3 (kwieciste murawy kserotermiczne). Zidentyfikowano je w postaci 14 płątów o łącznej powierzchni 8,18 ha (w tym 0,36 ha poza dzisiejszymi granicami, na terenie proponowanym do włączenia w granice ostoi). Sześć płątów zlokalizowanych jest w zachodniej części obszaru, w obrębie doliny rzeki Świśliny, na stromych stokach. Cztery z tych płątów położone są powyżej zbiornika Wióry, natomiast dwa poniżej. Kolejne stanowisko położone jest na południowo-wschodnich obrzeżach dużego kompleksu leśnego położonego na wschód od zbiornika Wióry. Siedem płątów muraw kserotermicznych zidentyfikowano we wschodniej części obszarów. Występują one tam w obrębie stromych zboczy opadających ku dolinie Kamiennej, często na stokach wąwozów, w kompleksach ze zbiorowiskami leśnymi.

Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
6210 Murawy kserotermiczne <i>Festuco-Brometea</i>	<p>A03.03 Zaniechanie/brak koszenia</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne</p> <p>I02 Problematyczne gatunki rodzime</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>K02.02 Nagromadzenie materii organicznej</p>	<p>I01 Obce gatunki inwazyjne</p> <p>B01 Zalesianie terenów otwartych</p>	<p>A03.03 Zaniechanie/brak koszenia spowoduje rozpoczęcie sukcesji w kierunku zarośli i składu gatunkowego.</p> <p>I01 W obrębie stanowiska stwierdzono nieznaczną inwazję obcych gatunków: nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i>, nawłoci kanadyjskiej <i>Solidago canadensis</i>, przymiotna białego <i>Erigeron annuus</i>, czerechmy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i></p> <p>I02 Wkraczanie gatunków ekspansywnych roślin zielnych prowadzi do ujednoczenia składu gatunkowego płatów siedliska.</p> <p>K02.01 Porzucenie tradycyjnego użytkowania powoduje zarastanie krzewami lub dominację ekspansywnych gatunków, powodując zanikanie gatunków charakterystycznych oraz zaburzenie struktury.</p> <p>K02.02 Nagromadzenie materii organicznej (wojłoku) powoduje zmianę warunków siedliskowych.</p> <p>B01 Zagrożenie potencjalne, obserwowane w granicach innych fitocenoz murawowych w okolicy – nasadzenia drzew w obrębie siedlisk murawowych powodują utratę cech morfologii siedliska oraz zanik właściwej roślinności.</p>

Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
6210 Murawy kserotermiczne <i>Festuco-Brometea</i>	U1	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska na powierzchni 8,18 ha, • Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochrony czynnej 	W okresie obowiązywania PZO.



Działania ochronne

- Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe (działanie obligatoryjne).
- Wycinanie drzew i krzewów oraz użytkowanie pastwiskowe i kośne z wywiezieniem biomasy (działania fakultatywne).
- Koszenie z usunięciem biomasy – zabieg wykonywać w terminie od 1 sierpnia do 31 października, każdego roku. Koszenie ręczne (przy użyciu kos ręcznych lub spalinowych). Pokosu należy dokonywać na wysokości 5-10 cm przed gruntem, na całej powierzchni siedliska. Pozyskaną biomasę usunąć poza płat siedliska w terminie 2 tyg. od wykonania pokosu (działanie fakultatywne).
- Wypas – prowadzić w okresie od 15 maja do 15 października przy obsadzie zwierząt od 0,3 do 0,5 DJP/ha, zabieg należy połączyć z corocznym dokaszaniem niedojadów w okresie od 1 sierpnia do 31 października wraz z usunięciem pozyskaniem biomasy poza płat siedliska.



6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*



6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*

Podczas badań terenowych stwierdzono obecność tego przedmiotu ochrony na 86 stanowiskach o łącznej powierzchni 132,78 ha (w tym na terenie proponowanym do dołączenia do obszaru 4,68 ha).



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie</p>	<p>A03.03 Zaniechanie \ brak koszenia A03.01 Intensyfikacja koszenia I01 Obce gatunki inwazyjne I02 Problematyczne gatunki rodzime K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.02 Nagromadzenie materii organicznej D01.01 Ścieżki, szlaki piesze szlaki rowerowe A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/ obiektów w rekreacyjnych.</p>	<p>I01 Obce gatunki inwazyjne K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) A03.01 Intensyfikacja koszenia B01 Zalesianie terenów otwartych E01.04 Inne typy zabudowy</p>	<p>A03.03 Wskazane płaty siedlisk lub fragmenty nie są obecnie użytkowane kośnie, co sprzyja rozwojowi gatunków niewłaściwych dla łąk świeżych. A03.01 Niektóre z płątów są użytkowane zbyt intensywnie (wielokrotny pokos w ciągu roku, pierwszy pokos przed 15 czerwca); zagrożenie to powoduje zaburzenia w składzie florystycznym I01 W obrębie stanowiska stwierdzono nieznaczną inwazję obcych gatunków: nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> . nawłoci kanadyjskiej <i>Solidago canadensis</i>, przymiotna białego <i>Erigeron annuus</i>, czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i>. I02 Występowanie gatunków ekspansywnych powoduje negatywne zmiany w obrębie struktury siedliska. K02.01 Z powodu braku użytkowania (na całej powierzchni lub na fragmencie płątów siedliska) dochodzi do zmian składu gatunkowego (sukcesji) pojawia się nalot gatunków drzewiastych i krzewiastych (najczęściej glóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i>, brzoza brodakowata <i>Betula pendula</i>, dąb szypułkowy <i>Quercus rubur</i>). K02.02 Brak użytkowania lub niewłaściwe użytkowanie powoduje nadmierne gromadzenie się materii organicznej (powodującej wzrost żyzności podłoża oraz zahamowanie wzrostu gatunków typowych). D01.01 Na wymienionych płatach obserwuje się stałe szlaki komunikacyjne prowadzące do fragmentacji siedliska. A11 W wyniku niewłaściwej praktyki rolniczej na wymienionych płatach obserwowano składowanie biomasy, tj. pokosu z lat poprzednich. E03.01 W obrębie płatu obserwowano składowanie odpadów gospodarczych z pobliskich siedzib ludzkich. B01 Zagrożenie potencjalne, obserwowane w granicach innych fitocenzoz łąkowych w okolicy – nasadzenia drzew w obrębie siedlisk łąkowych powodują utratę cech morfologii siedliska (powstanie głębokich dolów oraz wzniesień – efekt orania) oraz zanik właściwej roślinności (powolny, ale systematyczny wzrost ocienienia). E01.04 Na płatach położonych w pobliżu zabudowań lub na terenach potencjalnie atrakcyjnych do zabudowy istnieje zagrożenie utraty siedlisk przez przeznaczanie ich pod zabudowę.</p>



Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	U1	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska na powierzchni 132,78 ha, • Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez regularne wykonywanie zabiegów ochrony czynnej 	W okresie obowiązywania PZO

Działania ochronne

- Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony poprzez ekstensywne użytkowanie kośne (*działanie obligatoryjne*).
- Koszenie z usunięciem biomasy – zabieg wykonywać w terminie od 15 czerwca do 30 września, każdego roku. Koszenie ręczne (przy użyciu kos ręcznych albo spalinowych) lub ciągnika wyposażonego w kosiarkę talerzową. Pokosu należy dokonywać na wysokości 5-10 cm przed gruntem, na całej powierzchni siedliska. Pozyskaną biomasę usunąć poza płat siedliska w terminie 2 tyg. od wykonania pokosu (*działanie fakultatywne*).
- Wypas- wypas zwierząt należy prowadzić w okresie od 1 maja do 15 października, przy obsadzie zwierząt od 0,5 do 1 DJP/ha, zabieg należy połączyć z corocznym dokaszaniem niedojadów w terminie od 15 lipca do 31 października wraz z usunięciem pozyskaniem biomasy poza płat siedliska (*działanie fakultatywne*).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*

Na terenie objętym inwentaryzacją zidentyfikowano 42 płaty grodu środkowoeuropejskiego, które zajmują łączną powierzchnię 218,64 ha.



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i></p>	<p>B02.02 Wycinka lasu B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew I01 Obce gatunki inwazyjne I02 Problematyczne gatunki rodzime E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych. D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne G01.03.02 Rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi</p>	<p>B02.02 Wycinka lasu I01 Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>B02.02 Na obszarze płatów prowadzona jest niekontrolowana wycinka drzew, zwykle najstarszych i najdorodniejszych okazów. Prowadzi to do zaburzenia funkcjonowania siedliska lasu. B02.04 Martwe drzewa na wykazanych płatach lub w większej ich części są usuwane. Rola martwego drewna jest kluczowa do funkcjonowania ekosystemów leśnych. I01 W obrębie stanowiska na płatach obserwowano pojedynczo niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>, dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>, robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i>, a także klon jesionolistny <i>Acer negundo</i>. I02 W obrębie wskazanych płatów grądów, na ścianach i dnie wąwozów dominuje świerząbek korzenny <i>Chaerophyllum aromaticum</i>, pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i>. E03.01 We wskazanych płatach grądu stwierdzono składowanie odpadów z gospodarstw domowych. D02.01.01 Pod prowadzonymi liniami energetycznymi prowadzone są zabiegi oczyszczania terenu z roślin. Teren pod liniami energetycznymi porastają gatunki ekspansywne a także inwazyjne. G01.03.02 W obrębie wykazanych płatów utworzone są tory motorcrossowe. Działalność ta charakteryzuje się wysokim poziomem niszczenia siedliska.</p>

Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i></p>	<p>U1/U2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska na powierzchni 218,64 ha, • Poprawa stanu zachowania siedliska poprzez poprawę wskaźnika „inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna” do poziomu właściwego (FV) 	<p>W okresie obowiązywania PZO.</p>



Działania ochronne

Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony poprzez ekstensywną gospodarkę leśną.

Pozostawienie drzewostanu do naturalnego rozpadu lub ekstensywne użytkowanie gospodarcze przedmiotowych płątów przy zastosowaniu rębni V.



91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albafragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Na terenie obszaru Natura 2000 Wzgórza Kunowskie (w granicach objętych inwentaryzacją) zidentyfikowano trzy płaty siedliska 91E0*, które zajmują łącznie 39,13 ha i reprezentują podtyp 91E0-3 (niżowy łęg jesionowo-olszowy).



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> i olsy źródliskowe</p>	<p>B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew</p> <p>D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne</p> <p>I02 Problematyczne gatunki rodzime</p>	<p>B02.02 Wycinka lasu</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>B02.06 W obrębie stanowiska zaobserwowano usuwanie pojedynczych, najokazalszych drzew.</p> <p>D02.01.01 Pod prowadzonymi liniami energetycznymi prowadzone są zabiegi oczyszczania terenu z roślin. Teren pod liniami energetycznymi porastają gatunki ekspansywne.</p> <p>I02 Płat przylega bezpośrednio do zarastającego zbiornika wodnego. W warstwie roślin zielnych dominuje ekspansywna trzcina pospolita <i>Phragmites australis</i>.</p> <p>B02.02 W związku z obecnym sposobem użytkowania łągów (niekontrolowana wycinka, usuwanie najdorodniejszych osobników) prawdopodobnym wydaje się kontynuacja lub nasilenie tego procesu w przyszłości.</p> <p>I01 W przypadku dalszych zaburzeń w obrębie drzewostanu spodziewane jest wkraczanie gatunków inwazyjnych.</p>

Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
<p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> i olsy źródliskowe</p>		<p>Utrzymanie siedliska na powierzchni 39 ha</p>	<p>W okresie obowiązywania PZO</p>

Działania ochronne

Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony poprzez ekstensywną gospodarkę leśną (*działanie obligatoryjne*).

Pozostawienie drzewostanu do naturalnego rozpadu lub ekstensywne użytkowanie gospodarcze przedmiotowych płątów przy zastosowaniu rębni V.



1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*



1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Trzepla zielona została odnotowana w dwóch miejscach na terenie Obszaru Natura 2000 Wzgórza Kunowskie. Pierwsze stanowisko w pobliżu rzeki Kamiennej, od mostu z drogą łączącą Nietulisko Małe i Kolonię Piaski do Stawu Kunowskiego (1037-1), drugie zaś na ujściowym fragmencie jej lewego dopływu (Świśliny) od kamiennego brzegu na wysokości kościoła w Nietulisku Dużym do zabudowań w Nietulisku Małym (1037-2).

Liczebność populacji na badanym terenie oszacowano na 11-50 osobników.



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i></p>	<p>H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich, słonawych) K02.02 Nagromadzenie materii organicznej K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) J02.05.04 zbiorniki wodne J02.05.05 niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy F02.03 Wędkarstwo A02.01 Intensyfikacja rolnictwa M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginiecie gatunku J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk</p>	<p>M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginiecie gatunku J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich, słonawych) K02.02 Nagromadzenie materii organicznej K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) J02.05.04 zbiorniki wodne J02.05.05 niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy F02.03 Wędkarstwo</p>	<p>H01 Badania stanu chemicznego obu rzek będących stanowiskiem badanego gatunku wykazują niezadowalającą jakość wody. Zanieczyszczenie może pochodzić zarówno z zabudowy mieszkalnej, okolicznych pól jak i niewielkich ośrodków przemysłowych, lokowanych w pobliżu badanych rzek. K02.02 Na terenie rzeki Świśliny zarówno przed jak i za Zalewem Wióry odnotowuje się miejsca z nagromadzoną materią organiczną, która z dużym prawdopodobieństwem spływa także z biegiem rzeki i może akumulować się na obu badanych stanowiskach. K02.01 Część linii brzegowej jest silnie zacieniona, co może niekorzystnie wpływać na rozwój form larwalnych trzepli . J02.05.04 Zbiornik Wióry na rzece Świślinie znacznie (negatywnie) wpływa na dynamikę przepływu wód, zaś akumulowana materia organiczna, widoczna nawet na powierzchni wody przed zbiornikiem może być w krótkim czasie dostarczana podczas zwiększonego przepływu wody na teren stanowisk trzepli zielonej. J02.05.05 Na terenie obu rzek znajdują się modyfikacje biegu rzeki pod istniejące bądź rozebrane młyny, co w pośredni sposób wpływa na stan wody na stanowiskach. F02.03 Na terenie obydwu stanowisk znaleziono miejsca wędkarzy. A02.01 Rzeka Świślina i jej dopływy, szczególnie w górnym nurcie, przepływają przez tereny rolnicze. Intensywne użytkowanie i nawożenie wpływa na zwiększenie biomasy dostającej się do wody, a w efekcie pogorszenie jakości wód. M02.03 Bardzo niska liczba wylinek w dwóch kolejnych latach może być związana ze specyficznymi warunkami pogodowymi i nie być jednoznacznie powiązana ze zmniejszeniem liczebności populacji, niemniej możliwe jest także realne zmniejszenie liczebności osobników, co skutkuje zmniejszeniem puli genowej nie rekompensowanej przybywaniem osobników migrujących spoza terenu obszaru Natura 2000. J03.02 Na terenie obu stanowisk znajdują mosty i inne przekształcenia brzegów, wpływające na stan siedliska trzepli i możliwość wykorzystania terenu do rozrodu.</p>



Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
<p>1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i></p>	FV	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska • Poprawa stanu ochrony do stanu niezadawalające go U1 	W okresie obowiązywania PZO



Działania ochronne

Ustalenie źródeł emisji zanieczyszczeń wód rzek Kamiennej i Świśliny oraz poprawa jakości wód tych cieków.



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



EMAS
Zatwierdzony system
zarządzania
środowiskowego
P. 3. 24. 1002 00

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) został odnotowany w pięciu miejscach na terenie Wzgórz Kunowskich:

- (1) w kompleksie zarastających łąk na południe od miejscowości Brody,
- (2) na łąkach, rozciągających się na wschód i południe od miejscowości Staw Kunowski, ograniczonych lasem od południowego wschodu i trasą kolejową od zachodu,
- (3) na niewielkiej enklawie zarastających łąk na południe od ulicy Ostrowieckiej, na wysokości przystanku PKP Kunów,
- (4) na rozległych, w dużej części zarastających obszarach łąk na północ od wsi Rudka, odgradzonych od północnego-wschodu trasą kolejową oraz
- (5) na skraju drogi lokalnej, będącej granicą obszaru Natura 2000, na północ od miejscowości Tarczek.

Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycena dispar</i></p>	<p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów w rekreacyjnych. A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne</p>	<p>E01.04 Inne typy zabudowy K02.01 Zmiana stanu gatunkowego (sukcesja) A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych.</p>	<p>K02.01 Zarastanie łąk i wysychanie rowów, będących dogodnym siedliskiem dla badanego gatunku, zmniejszenie dostępności roślin żywicielskich i nektarodajnych. A03.03 Część terenów stanowisk nie jest obecnie objęta koszeniem, co może powodować zarastanie łąk ekspansywnymi bylinami i krzewami i prowadzić do zmniejszenia dostępności roślin żywicielskich. A03.01 Na części terenów prowadzone jest obecnie koszenie po okresie składania jaj i w okresie wczesnego rozwoju larwalnego. Może ono prowadzić do śmierci osobników larwalnych na tym terenie. Na terenie stanowisk odnotowano kilka miejsc z większą liczbą śmieci, przy czym jedno można uznać za dość znaczne</p>



Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	FV	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska na powierzchni 157,15 ha, • Utrzymanie dobrych warunków siedliskowych populacji motyla 	Do 10 lat od momentu obowiązywania dokumentu.



Działania ochronne

Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (*działanie obligatoryjne*).

Działanie prowadzić zgodnie z wymogami pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego ukierunkowanego na ochronę siedliska 6510 i półnaturalnych łąk wilgotnych (*działanie fakultatywne*).



4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*



4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

Stwierdzony na 2 stanowiskach (m. Staw Kunowski i Rudka).

Liczebność populacji na badanym terenie oszacowano na 101-250 osobników



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>4038 Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i></p>	<p>M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku</p> <p>A03.03 Zaniechanie / brak koszenia</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>I01 Obce gatunki inwazyjne</p>	<p>M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku</p> <p>A03.03 Zaniechanie / brak koszenia</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych.</p> <p>E01.04 Inne typy zabudowy</p>	<p>M02.03 W porównaniu z danymi archiwalnymi, na stanowisku odnotowano spadek liczebności gatunku oraz całkowity zanik na trzecim, wcześniej wskazywanym stanowisku</p> <p>A03.03 Stanowiska nie są objęte koszeniem, co powoduje zarastanie łąk ekspansywnymi bylinami i krzewami i prowadzi do zmniejszenia dostępności roślin żywicielskich</p> <p>K02.01 Zarastanie łąk, zmniejszenie dostępności roślin żywicielskich</p> <p>I01 Odnotowano obecność nawłoci kanadyjskiej w niedalekiej odległości głównych miejsc występowania gatunku</p> <p>E03.01 Możliwość tworzenia bądź poszerzania dzikich wysypisk śmieci, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie siedzib ludzkich</p> <p>E01.04 Możliwość rozbudowy terenów wiejskich i zajmowanie terenów stanowiska pod działki letniskowe. Na terenie stanowiska 1037-2 odnotowano tablicę „teren prywatny – wstęp wzbroniony”, co może wskazywać na potencjalne działania budowlane</p>

Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
4038 Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	U2	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska gatunku • Poprawa stanu ochrony do poziomu właściwego (FV) (przy zastosowaniu korekty metodyki z 2015 roku, tj. braku analizy wskaźnika izolacji dla stanowisk > 2ha) 	Do 10 lat od momentu obowiązywania dokumentu.



Działania ochronne

Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego miejsce bytowania gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne.

Jesienne koszenie ręczne (od 15 września do 30 października).

Pokosu należy dokonywać na wysokości około 10-15 cm ponad powierzchnią gruntu oraz usunąć całą pozyskaną biomasę.



6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*

Stwierdzony na 5 stanowiskach (m. Brody, Staw Kunowski, Kunów, Rudka)



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
<p>6177 Modraszek telejus <i>Phengaris</i> <i>teleius</i></p>	<p>M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku A03.03 Zaniechanie / brak koszenia K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) I01 Obce gatunki inwazyjne E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektó w rekreacyjnych. A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja</p>	<p>M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku A03.03 Zaniechanie / brak koszenia K02.01 Zmiana stanu gatunkowego (sukcesja) A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych E01.04 Inne typy zabudowy</p>	<p>M02.03 W porównaniu do posiadanych danych archiwalnych na stanowisku odnotowano drastyczny spadek liczebności badanego gatunku, mogący skutkować wyginięciem gatunku A03.03 Część terenów stanowisk nie jest obecnie objęta koszeniem, co powoduje zarastanie łąk ekspansywnymi bylinami i krzewami i prowadzi do zmniejszenia dostępności roślin żywicielskich K02.01 Zarastanie łąk, zmniejszenie dostępności roślin żywicielskich I01 Odnotowano obecność nawłoci kanadyjskiej w niedalekiej odległości głównych miejsc występowania gatunku na stanowisku E03.01 Na terenie stanowisk odnotowano kilka miejsc z większą liczbą śmieci, przy czym jedno można uznać za dość znaczne. Możliwość tworzenia bądź poszerzania dzikich wysypisk śmieci, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie siedzib ludzkich A03.01 Na części terenów prowadzone jest koszenie po okresie składania jaj i w okresie rozwoju larwalnego. Może ono prowadzić do śmierci tych osobników. E01.04 Możliwość rozbudowy terenów wiejskich i zajmowanie terenów stanowiska pod działki letniskowe. Na terenie stanowiska 6177-5 odnotowano tablicę „teren prywatny – wstęp wzbroniony”, co może wskazywać na potencjalne działania budowlane</p>



Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
6177 Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	FV	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie siedliska gatunku • Poprawa stanu ochrony do poziomu właściwego (FV) • Utrzymanie dotychczasowych warunków siedliskowych poprzez ekstensywne użytkowanie łąk (koszenie). 	Do 10 lat od momentu obowiązywania dokumentu.



Działania ochronne

Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego miejsce bytowania gatunku poprzez ekstensywne użytkowanie kośne.

Koszenie od 15 września do 30 października. Pokosu dokonywać na wysokości ok. 10-15 cm ponad powierzchnią gruntu oraz usunąć całą pozyskaną biomasę.



1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Występowanie minoga strumieniowego stwierdzono na trzech stanowiskach. Dwa z nich usytuowane są na rzece Świślina, stanowiącej dopływ rzeki Kamiennej: Ryczywół oraz jedno stanowisko na rzece Psarka na stanowisku Sitki.



Przedmiot ochrony	Istniejące	Potencjalne	Opis zagrożenia
1096 Minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)	H01.05 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem H01.08 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z gospodarstw domowych J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	B02.02 Wycinka lasu F02.03.01 Wykopywanie / zbieranie przynęty J02.02 Usuwanie osadów (mułu) J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk J03.02.01 zmniejszenie migracji / bariery dla migracji M01.02 susze i zmniejszenie opadów M02.03 zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku	<u>Zagrożenia istniejące:</u> H01.05 Przedostawanie się do wód substancji biogenych z nawozów z terenów rolniczych Przedostawanie się do wód substancji biogenych ze ścieków komunalnych (nieszczelne szamba, niekontrolowany zrzut itp.) <u>Zagrożenia potencjalne:</u> B02.02 Usuwanie drzew nadbrzeżnych, erozja brzegów, zmiany termiki i chemizmu wód na terenie otwartym po wylesieniu. F02.03.01 Wykorzystywanie larw jako przynęty wędkarskiej – zagrożenie potencjalne, larwy minogów bywają pozyskiwane jako przynęty przez niektórych wędkarzy J02.02 Pogłębienie cieku w ramach prac utrzymaniowych, niszczenie siedlisk larw i ich bezpośrednia śmiertelność J02.03 Zmiany charakteru rzeki w wyniku regulacji – utrata siedlisk tarlowych i miejsc bytowania larw J03.02.01 Zabudowa progowa w celu stabilizacji dna - rozwiązanie konstrukcje w formie seminaturalnych bystrzy M01.02 Potencjalne okresowe spadki przepływu wody M02.03 Potencjalne okresowe spadki przepływu wody przy długotrwałych suszach - krytyczne zmniejszenie powierzchni siedlisk lub ich utrata.

Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>		<p>Utrzymanie aktualnego stanu ochrony (U1) oraz poprawa oceny wskaźnika:</p> <p>„występowanie niezbędnych mikrosiedlisk” do poziomu właściwego i poprawa oceny wskaźnika: „ciągłość cieku” oraz poprawa oceny parametru „perspektywy ochrony” do poziomu właściwego (FV).</p>	



Działania ochronne

- Odtworzenie i utrzymanie drożności podłużnej systemu rzeki Świśliny oraz ograniczenie ingerencji w system rzeczny w ramach prac utrzymaniowych do niezbędnego minimum.
- Odtworzeniu drożności podłużnej może służyć zastąpienie istniejących progów seminaturalnymi bystrzami lub/i bystrotokami z substratem żwirowym, które mogłyby stanowić dodatkowe siedliska tarłowe dla minogów.

Monitoring

- monitoring działań ochronnych
- monitoring stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ (opisaną w przewodnikach metodycznych) na wskazanych stanowiskach

Dalsze prace

- Przygotowanie projektu zarządzenia ustanawiającego PZO
- udział społeczeństwa
- Podpisanie zarządzenia



REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KIELCACH

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo



KONTAKT:

Koordynator planu:
Beata Domagała - 41 343 53 66

Planista regionalny:
Diana Bartkiewicz – 41 230 20 35

Asystent planisty regionalnego:
Anita Krywko – 41 230 20 35

